

**ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЗАКЛАД ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ГЕННАДІЯ УДОВЕНКА
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ**

**СПЕЦІАЛЬНА ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації працівників органів державної влади у
сфері зовнішніх зносин**

«Міжнародне співробітництво»

Шифр програми: СП/2026/004

Рік запровадження програми: 2026

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Міжнародне співробітництво
Шифр програми	СП/2026/004
Тип програми за змістом	Спеціальна професійна програма підвищення кваліфікації
Відомості про акредитацію для загальної професійної (сертифікатної) програми	
Форма навчання	дистанційна/онлайн (в синхронному режимі)
Цільова група	працівники органів державної влади у сфері зовнішніх зносин
Передумови навчання за програмою	базові знання законодавства, знання у галузі політології, командної роботи та взаємодії
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	Міністерство закордонних справ України
Найменування партнера (партнерів) програми	
Обсяг програми	2 кредити ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	15 днів протягом 3 тижнів
Мова(и) викладання	українська, англійська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	Пріоритети та завдання зовнішньої політики України. Публічна дипломатія. Економічна дипломатія. Стратегічні комунікації. Дипломатичний протокол і етикет.
Укладач(і) програми	Шовкопляс О.В. (завідувач Центру професійної підготовки Дипломатичної академії України); Піддубняк Ю.В. (начальник відділу професійного навчання Дипломатичної академії України).
2. Загальна мета	
Підвищення рівня професійних компетентностей працівників органів державної влади у сфері зовнішніх зносин	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	– знання законодавства та спеціального законодавства, пов'язаного із завданнями та змістом роботи; – знання зовнішньополітичного курсу України, стану і тенденцій розвитку підходів до дво - та багатосторонніх відносин; – знання та розуміння політичного, економічного устрою, історії, культурних та національних традицій країн-партнерів;

	– знання способів прийняття та впровадження зовнішньополітичних рішень, методів і засобів міжнародної діяльності; – знання форм і засобів публічної комунікації на міжнародному рівні; – знання засад публічної (державної) політики, теорії та методології структурування проблем політики, формулювання та рекомендуванню інструментів (альтернатив) політики, моніторингу та оцінки політики; – знання засад міжнародної економіки, теорії та методології структурування проблем економічної політики, формулювання та рекомендуванню інструментів (альтернатив) економічної політики, моніторингу та оцінки економічної політики; – знання та розуміння принципів управління проектами, що можуть бути застосованими для розвитку економічних відносин.
уміння	– уміння налагоджувати та розвивати ефективні командні відносини задля досягнення спільних цілей з колегами всередині державного органу, а також міжвідомчу взаємодію; – уміння швидко аналізувати інформацію, вміння готувати інформаційні звіти, ефективно реагувати на політичну ситуацію в світі; – уміння ефективно доносити інформацію, відстоювати інтереси України, погоджувати позиції та виробляти консенсусні рішення; – здатність вибудовувати, підтримувати та розвивати ефективні партнерські відносини.
навички	– здатність швидко та легко адаптуватися до нових умов, виробляти продуктивні форми взаємодії та інтегрувати корисний досвід в умовах змін. – високий рівень готовності та розуміння сенсу і цінності виконуваної роботи, що відображається в позитивних реакціях та чіткому переконанні доцільності своєї справи.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Навчання здійснюється у формі лекцій протягом 15 днів. Під час занять використовуються різні методи навчання: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання, застосовується індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	навчання за дистанційною формою в синхронному режимі відбувається з використанням платформи ZOOM
Назва дистанційного етапу/модуля	-

6. Оцінювання і форми підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять – 70% Підсумковий контроль – 30% Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником професійного навчання не менше ніж 75 % від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих із урахуванням питомих ваг кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.
Форма та періодичність поточного контролю	Поточний контроль проводиться під час занять у рамках реалізації навчальних тем програми і може передбачати опитування, виступи на практичних заняттях, перевірку результатів виконання практичних завдань, самостійної роботи, опрацювання нормативно правових актів.
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Етап навчання (сесія)	Назва теми	Кількість годин				
		загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
			аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6	7
Сесія 1	Тема 1. Оцінка загальної геополітичної ситуації. Місце України	6	6			
	Тема 2. Пріоритети та завдання зовнішньої політики України	6	6			
	Тема 3. Ділове листування англійською мовою	6	6			
	Тема 4. Публічні виступи, брендинг	6	6			

	Тема 5. Співробітництво Україна – США	6	6			
	Тема 6. Особливості співпраці України з країнами Азії	6	6			
	Тема 7. Медіаграмотність і протидія дезінформації	6	6			
Сесія 2	Тема 8. Дипломатичний протокол та етикет	6	6			
	Тема 9. Енергетичне співробітництво	6	6			
	Тема 10. СММ і стратегічні комунікації	5	5			
Сесія 3	Підсумковий контроль результатів навчання	1	1			
РАЗОМ		60	60			

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Оцінка загальної геополітичної ситуації. Місце України.

Геополітичний простір, його сутність. Геополітичні відносини. Геополітичний баланс сил. Геополітичний аналіз воєнно-політичних конфліктів. Загальна геополітична ситуація в світі та ключові центри сили. Багатополлярність і нові центри сили: США, Китай, ЄС. Конфлікти та протистояння: локальні та регіональні конфлікти (Близький Схід, Північна Африка, Східна Європа).

Національні інтереси сучасної України та їх геополітичні аспекти. Національна безпека України та її геополітичні складові. Відносини з НАТО: прагнення до повноцінної інтеграції та виклики у сфері безпеки. Санкції проти Росії: вплив на міжнародну економіку та політику.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 2. Пріоритети та завдання зовнішньої політики України.

Відновлення миру і територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону, включно з територіальним морем. Притягнення РФ до міжнародно-правової відповідальності. Формування безпечного середовища дипломатичними засобами. Набуття повноправного членства в ЄС і НАТО. Підтримка українців за кордоном, їх залучення

до державотворчих, соціальних, економічних проєктів.

Протидія агресії РФ політико-дипломатичними засобами. Зовнішньополітична діяльність щодо РФ. Європейська та євроатлантична інтеграція. Розбудова двосторонніх відносин. Багатостороннє співробітництво (глобальний та регіональний виміри). Захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном. Відносини із закордонними українцями.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 3. Ділове листування англійською мовою.

Поняття ділового листування. Види ділових листів та міжнародної кореспонденції. Вимоги до професійних текстів відповідно до чинних державних стандартів та інших нормативних документів. Особливості листування англійською мовою. Ключова лексика для дипломатичного листування.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія.

Тема 4. Публічні виступи, брендинг.

Публічні виступи як інструмент комунікації. Типи публічних виступів. Основи ефективного публічного виступу. Створення чіткого плану виступу (вступ, основна частина, висновки), підготовка ключових меседжів. Використання презентацій, відео та інфографіки для підсилення впливу на аудиторію. Ораторські навички. Як ефективно справлятися з питаннями, запереченнями та коментарями з аудиторії.

Поняття бренду: визначення особистого та корпоративного бренду, їх ключові елементи (цінності, позиціонування, унікальність). Як правильно ідентифікувати аудиторію та налаштувати на неї публічний виступ для посилення бренду. Публічні виступи як частина брендингової стратегії. Формування експертного іміджу через публічні виступи. Психологія впливу через публічні виступи. Основи психології впливу, що дозволяють переконувати та формувати думку аудиторії. Приклади успішних виступів лідерів думок: розбір відомих ораторів, які використовували свої публічні виступи.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 5. Співробітництво Україна – США.

Відносини між Україною та США після здобуття незалежності у 1991 році. Ключові етапи співробітництва: від ядерного роззброєння (Меморандум про гарантії безпеки 1994 року) до сучасної підтримки. Підтримка суверенітету та територіальної цілісності України. Відносини між Україною та США у контексті міжнародних організацій (ООН, НАТО).

Військова допомога США, починаючи з 2014 року: поставки озброєння, тренування українських військових. Закон "Про підтримку свободи України" (Ukraine Freedom Support Act) та його роль. Спільні військові навчання та участь США у зміцненні обороноздатності України. Інвестиції США в українську економіку. Підтримка українських реформ у сфері економіки, антикорупційних заходів та дерегуляції.

Підтримка США в умовах збройної агресії РФ проти України. Зміни політичного курсу США з приходом нових адміністрацій. Перспективи вступу України до НАТО та роль США у цьому процесі.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

навчання.

Тема 6. Особливості співпраці України з країнами Азії.

Ключові етапи розвитку відносин між Україною та країнами Азії з 1991 року. Перші торговельно-економічні угоди та культурні обміни. Роль Азійського регіону в зовнішньополітичній стратегії України. Вплив глобальних і регіональних подій на характер співробітництва (економічні кризи, війни, зміни політичного керівництва в Україні та країнах Азії).

Огляд ключових партнерів України в Азії: Китай, Індія, Японія, Південна Корея, країни Південно-Східної Азії. Структура зовнішньої торгівлі між Україною та країнами Азії: експорт та імпорт товарів і послуг. Основні товарні групи у торгівлі з Азією: аграрна продукція, металургія, технологічні продукти. Інвестиції країн Азії в українську економіку: сектори інтересу (інфраструктура, сільське господарство, енергетика).

Роль Азії у технологічній модернізації української економіки. Впровадження нових технологій з країн Азії (Китай, Японія, Південна Корея) в Україні. Політична співпраця та дипломатичні відносини. Розвиток двосторонніх відносин з Китаєм, Індією, Японією, країнами АСЕАН. Роль України у регіональних ініціативах безпеки Азії.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 7. Медіаграмотність і протидія дезінформації.

Медіаграмотність (критичне мислення, використання коректних термінів, як уникнути несвідомого поширення фейків). Фактчекінгові проєкти: як працюють і для кого створені.

Алгоритм аналізу інформації (відмінність між судженнями і аналітикою, власники медіа, цензура, надійні джерела інформації). Розуміння та розпізнавання російських наративів, меседжів, фейків і маніпуляцій.

Сучасний інформаційний простір (російський інформаційний вплив в Україні та за кордоном). Основні інформаційні операції Кремля в Україні з початку 2014 року. Концепція зовнішньої політики РФ.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study).

Тема 8. Дипломатичний протокол та етикет.

Функції державного протоколу в Україні та світі. Структура державного протоколу в Україні та світі. Нормативно-правові засади дипломатичного протоколу. Дипломатичні представництва та дипломатичний корпус. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Діловий етикет. Комунікація, правила ефективного спілкування, стратегії й тактики. Норми і правила сучасного бізнес-етикету. Основи міжкультурної комунікації та крос-культурний менеджмент.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 9. Енергетичне співробітництво.

Важливість енергетичного співробітництва в контексті глобалізації та міжнародної безпеки. Зростаюча потреба в енергії та роль енергетичних ресурсів у міжнародній політиці та економіці. Глобальний ринок енергетичних ресурсів: нафта, газ, вугілля, відновлювані джерела енергії.

Енергетичні організації та їхня роль у міжнародному співробітництві. Енергетична хартія: правові рамки для забезпечення безпечного транспортування та торгівлі енергоносіями.

Співробітництво у сфері відновлюваних джерел енергії. Міжнародні ініціативи щодо розвитку зеленої енергетики (сонячна, вітрова, гідроенергія, біомаса). Паризька кліматична угода та її вплив на енергетичні стратегії країн. Перехід на відновлювані джерела енергії як частина національних енергетичних політик.

Транзитні держави та їх роль у забезпеченні стабільного постачання енергії. Трубопровідні проекти: "Північний потік", "Турецький потік", TANAP. Транспортна інфраструктура для зрідженого природного газу (ЗПГ): танкери та термінали.

Єдина енергетична політика ЄС: мета та напрями. Європейський "Зелений курс" та перехід до кліматично нейтральної економіки. Спільні енергетичні проекти в Європі: енергетична солідарність, ринки електроенергії та газу.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

Тема 10. SMM і стратегічні комунікації.

Робота з діджитал інструментами та SMM: використання соціальних мереж та її функціоналу. Ефективна комунікація в соціальних мережах: мова написання, взаємодія з цільовою аудиторією, ідейне наповнення матеріалів. Візуальна складова у роботі з соціальними мережами. Побудова системи комунікації з іноземними ЗМІ.

Копірайтинг та SMM. Базові документи: Комунікаційна стратегія МЗС, Стратегія публічної дипломатії МЗС. Інформаційний простір. Цільова аудиторія.

«Правило гамбургера». «Правило перевернутої піраміди». Структура новин/прес-релізів. Структура заяв та коментарів. Правила творення текстів. Поширені помилки. Як можна покращити текст? Рекомендації щодо поведінки у соціальних мережах.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція-презентація, групова дискусія, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання; індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником професійного навчання не менше ніж 75 % від загальної суми складових оцінювання результатів навчання (відвідування занять - 60 %; підсумковий контроль у формі комп'ютерного тестування - 40 %), обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться під час занять у рамках реалізації навчальних тем програми і може передбачати опитування, виступи на практичних заняттях, перевірку результатів виконання практичних завдань, самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889–VIII (у редакції від 24 січня 2026 року, підстава – 4603–IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
2. Комунікаційна стратегія Міністерство закордонних справ України від 26 березня 2021 року. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/strategiyi-mzs>
3. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96–ВР (у редакції від 1 січня 2020 року, підстава – 27–IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Національна економічна стратегія на період до 2030 року (із змінами), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2021 року № 179 (у редакції від 6 січня 2026 року, підстава – 1796-2025–п). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>
5. Стратегія деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затверджена Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 117/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/117/2021#Text>
6. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>
7. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України, затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/2021#Text>
8. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 (редакція від 7 січня 2025 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
9. Стратегія публічної дипломатії МЗС України від 26 березня 2021 року. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/strategiyi-mzs>
10. Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу, затверджена Указом Президента України від 20 серпня 2021 року № 372/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372/2021#Text>
11. Гуржія О.І., Реєнта О.П. У лабіринтах української дипломатії. Від князівської доби до початку ХХ століття. 2024. С. 352
12. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. 2021
13. Кіссінджер Г. Дипломатія. 2020. 864 с.
14. Caporal J., Reinsch W. WTO Jurisprudence. In: Toward a Climate-Driven Trade Agenda. Center for Strategic and International Studies (CSIS), 2021. P. 18–29. URL: <http://www.jstor.org/stable/resrep28809.6>
15. Heuer R.J. Psychology of Intelligence Analysis. Central Intelligence Agency, 1999. URL: https://www.ialeia.org/docs/Psychology_of_Intelligence_Analysis.pdf
16. Peter Pomerantsev. How to Win an Information War: The Propagandist Who Outwitted Hitler. 2024.
17. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
18. Офіційний сайт «Європейська правда». URL: <https://www.eurointegration.com.ua/>
19. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
20. Офіційний сайт Кримської платформи. URL: <https://www.geostrategy.org.ua/>
21. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://www.mfa.gov.ua>
22. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL:

<https://www.niss.gov.ua>

23. Офіційний сайт Рада зовнішньої політики «Українська призма». URL: <https://www.prismua.org/>
24. Офіційний сайт Центр «Нова Європа». URL: <https://www.neweurope.org.ua/>
25. Офіційний сайт BlackSeaNews. URL: <https://www.blackseanews.net/>.
26. Офіційний сайт United Nations. URL: <https://www.un.org>
27. Офіційний сайт YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/>
28. Україна дипломатична. Випуск XXV. 2024 URL: <http://ud.gdip.com.ua/>